

Artikler af denne Art, hvilke jeg kun eksempelvis har anført, maa der efter Alles Mening finde en Toldnedsættelse Sted, og jeg skal særlig, hvad Brændevin angaar, minde de Herrer, som ikke have lagt Mærke til Forholdet mellem Brændevinstolden og Brændevinsafgiften, om, at Brændevinsafgiften er overordentlig meget lavere end Tolden paa indført Brændevin. Det er deri, at den overordentlige Beskyttelse for indenlandste Brændevinsbrændier ligger, og som medfører en betydelig Forhøielse af Prisen paa indenlandst Brændevin, uden at Staten derved faar nogen som helst Fordeel tværtimod, Staten har kun Tab af, at Befolkningens Staaetoevne ved disse store Afgifter, som ikke gaa i Statskassen eller tilfryde det Almene, men tilfryde Private, forringes — at Befolkningens Forbrugsevne forringes saavel som i det Hele taget Livsvilkaarene i Danmark. Det er navnlig paa saadanne Punkter, at der kræves en Nedsættelse af Beskyttelsen, hvorimod der paa den anden Side selvfølgelig bør gaa lempelig frem — jeg vil sige endogjaa til den yderste Grad lempelig frem — mod de nu bestaaende Industrier i Danmark, saa at hverken de Industrier, som ere opstaaede under det tidligere System, maa standses, ei heller, hvad der naturligvis maatte blive Folgen, dens Arbeidere blive brødløse. Særlig gjælder dette jo om Haandværket, og derfor er der Naarjaag til mere at regulere end til at nedsætte Beskyttelsen for Haandværket. Haandværket udmærker sig fremfor den store Industri her i Danmark i flere Henseender. For det Første er det fordelt paa en Mængde selvstændige Hænder og danner Grundlaget for selvstændigt Erhverv, saaledes at en hel stor Samfundsklasse vilde rammes i dens Erhverv ved at indskrænke Beskyttelsen for Haandværket, i alt Fald i nogen som helst følelig Grad. Og for det Andet tilføder Haandværket en indenlandst Konkurrence, som vort Lands Videnhed gjør det umuligt, at der kan opstaa indenfor den store Industri. Vi have i de store Industrier set, hvorledes skundom alle, eller — indenfor andre Grene — den største Del af de paagjældende Erhverv ere blevne slaaede sammen i Konsortier og altsaa optræde som Helhed. Derved udeluktes den indenlandste Konkurrence, som ellers bidrager til at forringe de uheldige Virkninger af Beskyttelsen; thi naar den ene konkurrerer med den Anden her i Landet, saa kan den Enkelte ikke sætte Prisen op til det Yderste, ikke skruer den op altsfor stærkt, hvorimod, naar en enkelt Mand, et enkelt Firma, et enkelt Konsortium ganste og aldeles behersker det

indenlandste Marked, Virkningen ophører af den indenlandste Konkurrence, og saa kunne de benytte Beskyttelsen lige til den yderste Top, hvorved Væerne fordyres for Forbrugerne i langt høiere Grad end det ellers vilde være Tilfældet og i langt høiere Grad end tilfugtet ved Lovgivning. Men dette er jo ikke Tilfældet ved Haandværket, som er fordelt paa saa mange Hænder, at Konsortier, Sammenslutninger, Kinger, eller hvad man vil kalde det, blive umulige. Haandværkerne konkurrerer indbyrdes. Sælger den ene for dyrt, saa vil snart hans Naasbrødre, eller i hvert Fald den, som driver samme Haandværk, lære ham at sælge til rimelige Priser. Deri ligger altsaa Korrektivet for Beskyttelsen ved Haandværket, og det gjør, at der er betydelig ringere Naarjaag til at frygte for de uheldige Virkninger af Beskyttelsen for Haandværket, end der er for den store Industri. Nu kommer hertil, at den store Industri her i Danmark er i Virkeligheden henvisst til Landets eget Forbrug. Det blev fremhævet af selve Ordføreren paa Handelsmodet, at Forholdene ere saaledes, at Storindustrien ikke kan vente nogen betydelig Afsetning ud over Landets Grændser. Den har saaledes for en væsentlig Del Karakteren af et Kunstprodukt, som vi have fremaalet til Stade for os selv. Landet stod sig i mangfoldige Henseender bedst ved, at den slet ikke var opstaaet. Nu, da den er der, bør der tages alt Hensyn til den som til alt Bestaaende, men heller ikke mere, da dens Gavn for Landet i det Hele er meget omtvistelig. Haandværket derimod, og særlig Kunstindustrien, har lettere ved at søge Marked udenfor Danmarks Grændser, og navnlig gjælder det om Kunstindustrien, for hvilket det i høiere Grad aabner sig i Sverig og Norge, hvilket ogsaa blev fremhævet af den samme Mand, jeg før hentydede til. Ogsaa dette Hensyn gjør, at man maa erkjende, at Haandværket har en mere naturlig Plads i hele vort Lands Husholdning end den store Industri har. Desuagtet er det den store Industri, der i nyhævnte Forening optræder som Talsmand paa sine egne Begne, og tillige paa Haandværkets, paa Arbeidernes, paa Handelens og Skibsfartens Begne, ja paa alle mulige andre Næringsveies Begne og siger, at hvad vi ønske, det er ogsaa til Fordel for alle de Andre; nei, lad de Andre komme til Orde, Enhver for sig, og drøfte Sagen fra sit eget Synspunkt, saa vil det vise sig, at deres Interesser ingenlunde falde sammen med den nævnte Forenings, men tværtimod paa mange Punkter staa i Modstrid med den. Det er en eiendommelig Sag at opstille en bestemt Rækkefølge, mellem hvilke Næringsveie der